המקשה עצמו לדעת יהא בנדוי · איט מטודה מעצמו אלא כלומר חייבים לנדותו כדאמרי' בפ"ק דקדושין (דף כח:) עד היכן הוא נגנוז שהטעה עד שיאמר הקב"ה לי שלון עכרי לתה ההוא שמותי מסמתינן ליה דתניא הקורא לחכרו עכד יהא בנדוי מסמת דיהא בנדוי הייט דמסמתינן ליה: **בין** ביד בין ברגל · הייט דמסמתינן מילתא ביד לו ברגל: **קשים** גרים לישראל כספחת · מה שמקשה רש"י דלא תשיב בסוטה ערכות דערב רב י"ל לפי שלא ידע הקשנון מיהו במכילתא אמר דערב רב היו כפליים כיוצאי מצרים (ג) ור"י מפרש דלפיכך קשים שמטמטים בישראל ואמר בפ' עשרה יוחסין (קידושין דף מ:) אין שכינה שורה אלא על משפחות המיוחסות שבישראל וכן נראה דהתם על הבית מילתא מייתי דל"מלבד: [וע"ע תוס' יבמות מג: ותוס' קידושין פ: ד"ה קשים]:

עד שיכלו כל הנשמות שבגוף · והא דלמר (שבת דף קיח:) אילמלי שמרו ישראל ב' שבתות מיד היו נגאלים וי"ל דהרבה היו יולדות בכרס אחד:

דינא תנן · ובשבת (דף קח:) דאמרי' יד לפה תקצן איט לא דינא ולא לטותא אלא כלומר שוב לי נקון ידו קודם שיגע למקומות הלוי משום בת מלך: **אלמא** דינא תנן · הסתא סבור דתקצן ממש וסייט דקאמר כריסו נבקעת ומצי ה"ק תקצן ידו על טבורו פי' על שגע על טבורו ולשון לטותא הוא והא דקתני כריסו נבקעת לא קאי אתקצן אלא על יסב לי קון דאם לא יסיר הקון תבקע כריסו וקבה דמאי ס"ד מעיקרא דהא בהדיא קתני והלא כריסו נבקעת אחר יסב לי קון ומיהו בתוספתא גרים והלא כריסו נבקעת בריסא והסתא אתי שפיר ומ"מ מצי דה"ק אם אסור לשולש לינע פעמים שכריסו נבקעת כגון אם יסב לי קון:

רוכבי

מעטרה ולמעלה אסור אמר רב "המקשה עצמו לדעת יהא בנדוי ולימא אסור דקמגרי יצה"ר אנפשיה ורבי אמי אמר נקרא עבריין *שכך אומנתו של יצר הרע היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו לך עבוד עבודה כוכבים והולך ועובד איכא דאמרי אמר רבי אמי "כל המביא עצמו לידי הרהור אין מכניסין אותו במחיצתו של הקב"ה כתיב הבא °וירע בעיני ה' וכתיב התם °כי לא אל חפץ רשע אתה* לא יגורך רע (פ) ואמר ר' אלעזר מאי דכתיב °ירדיכם דמים מלאו 'אלו המנאפים ביד תנא דבי רבי ישמעאל °לא תנאף לא תהא בך ניאוף בין ביד בין ברגל ת"ר הגרים והמשתקין בתנוקות מעכבין את המשיח בשלמא גרים כדר' חלבו *דא"ר חלבו קשין גרים לישראל כספחת אלא משתקין בתנוקות מאי היא אילימא משכב זכור בני סקילה נינהו אלא דרך אברים בני מבול נינהו אלא "דנסיבי קטנות דלאו בנות אולודי נינהו *דא"ר יוסי *אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף שנאמר °כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי: באנשים תקצץ: איבעיא להו דינא תנן או לטותא תנן דינא תנן כי הא *דרב הונא קץ ידא או לטותא תנן ת"ש דתניא רבי טרפון אומר יד לאמה תקצץ ידו על טבורו אמרו לו (ישב לו קץ בבריסו לא יטלנו א"ל לא) והלא כריסו נבקעת אמר להן מוטב תבקע כריסו ואל ירד לבאר שחת אי אמרת בשלמא דינא תנן היינו דאמרי והלא כריסו נבקעת אלא אי אמרת לטותא תנן מאי כריסו נבקעת אלא מאי דינא תנן לא סגי דלאו על טבורו אלא ה"ק רבי טרפון 'כל המבנים ידו למטה מטבורו תקצץ אמרו לו לרבי טרפון ישב לו קץ בבריסו לא יטלנו אמר להן לא והלא כריסו נבקעת אמר להן מוטב תבקע כריסו ואל ירד לבאר שחת: **מתני'** *'הרישת והשוטה והסומא ושנטרפה דעתה אסיש להן פקחות מתקנות אותן והן אוכלות בתרומה: **גמ'** רשת איהי תבדוק לנפשה דתניא אמר רבי רשת היתה בשכונתינו לא דיה שבודקת לעצמה אלא שחברותיה רואות ומראות לה "התם במדברת ואינה שומעת הכא בשאינה מדברת ואינה שומעת *כדתנן "חרש שדברו חכמים בכל מקום אינו שומע ואינו מדבר: הסומא: 'איהי תבדוק לנפשה ותיחזי לחבירתה א"ר יוסי ברבי חנינא סומא אינה משנה: ושנטרפה דעתה: היינו שוטה 'שנטרפה דעתה מחמת חולי תנו רבנן *"כהן שוטה מטבילין אותו ומאכילין אותו תרומה לערב ומשמרין אותו שלא יישן ישן טמא לא ישן טהור רבי אליעזר ברבי צדוק אומר עושין לו כיס של עור אמרו לו כל שכן שמביא לידי חימום אמר להן לדבריכם שוטה אין לו תקנה אמרו לו לדברינו ישן טמא לא ישן טהור לדבריך שמא יראה טפה כחרדל וחבלע בכיס תנא משום רבי אליעזר אמרו עושין לו כיס של מחכת אמר אביי "יושל נחשת *כדתניא *רבי יהודה אומר רואין אותן גבעולין של אזוב כאילו הן של נחשת אמר רב פפא שמע מינה 'מבנסים אסורים והכתיב °ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה ההוא כדתניא מכנסי כהנים למה הן דומין °כמין פמליא של פרשים למעלה עד מתנים למטה עד ירכים ויש להם שנצים ואין להם לא בית הנקב ולא בית הערוה אמר אביי

רוכבי

מעטרה ולמעלה. לגד הגוף: וירע. אלמא מיקרי רע: וכתיב לא יגורך. לא יגור עמך רע: ביד. מוליא זרע לבטלה: כספחת. דכתיב בגרים (ישעיה יד) וגלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב לשון ספחת שקשים לישראל כספחת שאין בקישים במלות ומכילתא פורעות ועוד תורה אור שמא למדים ישראל ממעשיהן מפי מורי הזקן. ויש אומר שכל ישראל ערבים זה בזה ולאו מילתא היא שלא נתערבו בשביל הגרים דאמרינן בנמס' סוטה (דף מ:) ממלא לכל אחד מישראל שם מאות אלף ושלשת אלפים ותק"ן ברייות שכולן נתערבו זה בזה אלמא לא נתערבו על הגרים: בני סקילה נינהו. ואם אמרת מעכבים את המשיח ומו לא הלא במיתה הן מקום המיוחד לנשמות העתידים להיות עולדים: כי רוח. הרוחות שלפני שנזרמי להיות עולדים קודם יעטוף מעכב את הגאולה דקרא בגאולה כתיב כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקצוף וגו' (ז"נשמות שאני עשיתי יעטוף ומסיפיה לרשיה מדרש. יעטוף כמו (בראשית ג) והעטופים בלבן: קץ ידא. דאמרינן בסנהדרין (מח:) כל המרים ידו על מבירו מקצץ דכתיב* חלוש רמה תשבר. רב הונא קץ ידא אלמא מקצץ דינא הוא: תקצץ ידו על טבורו. קס"ד טבורו ממש והייט דאמרי ליה והלא כריסו נבקעת כשקוצץ אם את ידו: למטה מטבורו. והכי קאמר מקצץ על שהכריסה למטה מטבורו: והלא כריסו נבקעת. מפני הקוץ: **מתני'** מחקנות אותן. בתקנות אותן ומטיבלין אותן: **גמ'** ומראות לה. שהיתה בקיאה במראה דם טמא ודם טהור: מדברת ואינה שומעת. כבר שמעה ולמדה לדבר ואחר כך נתחרשה: בכל מקום. להוליא מכלל בן דעת: שלא יישן. כדי שלא יתמצה ויראה: כיס של עור. וכשירלו להאמלו יבדקו בכים: וחבלע בכיס. וקאמל מרומה בעומאת הגוף והוי במיתה דכתיב (ויקרא כב) ומתו בו כי יטמאוהו: *רואין אותן. לענין מי חטאת קאמר לענמא בטמא דבעי' עד דדרי כשיעור הזאה כדאמר בפ"ק (לעיל ט.) כמה יהו בטיס ויהיה בהם כדי הזאה כדי שיטבול רמשי גבעולין ויה כלומר כדי שיהא בהם כדי להזות לגד מה שהאזוב טולע: רבי יהודה אומר כו' של נחשת. אלמא של מחשת לא בלע: שמע מינה. מדקתני כל שכן שאמה מביאו לידי חימום אלמא מכנסים אסורין. פמליא. סיגר פולינ"ט. אלמא מלוי למטה כרוחב שלא יתעטף האבר ויתמצה: של פרשים. לעועים. ל"א של פרסים: שנצים. אשרלט"ש כעין שלנו: ואין להם לא בית הנקב ולא בית הערוה. כלומר אלו רחב ומלוי למטה ולא היה מיק בין הירכיים להיות האבר מתעטף בו שלא יבא (האבר) לידי הרהור והייט בית הערוה. ובית הנקב כשהן קלרות כנגד נקב הרעי כתבית אדם ובנקבות בין עגבותיו ומלולכות בזיעה וגנמי הוא לנגדי קדש בכך. ליטנא אחרינא בית הנקב ובית הערוה דרכן היה לעשות נקבים במכנסים כנגד בית הערוה להשמין מיס לחוץ דרך שם וכן כנגד בית הרעי וכשגומר קושר הנקב בלולעה ומותמנו:

רוכבי

[ע"ל לא יגורך רע אי"ד אלמור מאי לא יגורך רע לא יגור בשבורך רע וא"ר אלעזר מאי דכתיב ירדיכם כו' כי לאיתא כרע מלאם דשבת פ"ר]

[ע"ל כי יגמות מכ: **ודף** קכ: קדושין עז]

[ע"ז כי יגמות מכי סנ:]

[לעיל לח]

[סנהדרין מא]

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר כי' אלמר מלי דכתיב כל"ל ולאם ו' עמחק: (ב) רש"י ד"ה כי כוח וכו' וגו' וכשמש שלמי: (ג) תוס' ד"ה קיים וכו' וכ"ל מסרש ר"ב ומי' כתוס' פרק כהאון וס' עשרה יוחסין פ' כ"ל ז

[חולין לא:]

[מגילה כ: [פרושש פ"ל מ"ב]]

[פרה פ"ב מ"ה ע"ש ותוספתא פרה פ"ב ה"ו ע"ש ומיים שם שליט טלע]

—◇◇◇—

לעזי רשי"

פוצייג"ט. חגורה.

אשרלט"ש [אישטירלי"ש]. שנצים, שרוכים. כמגס"ס

תוספי הרא"ש

המקשה עצמו לדעת יהא בנדוי · פסרש ר"ת ראי שיניחוהו חכמי הדור · אבל רב לא נדה אותו · וכן הרוא דאמרי' בגרים השמע הזכרה סמי דברו חייב לנדותו ואם לא נדוי יהא בנדוי היינו דמשמתינן ליה דאי לא תיפא הכי חסור השמע שורא מעדה סמי האמורא סמי שמעיא והזכרה מפני דעדי ראיה הסא דאמרי' פ"ק דקידושין עד היכן נגלגל שבועה עד שיאמר לו השבע שאין עברי אתה · ותריך הרוא שמתי משמתינן ליה דהניא הקורא לחברו עבר יהא בנדוי אלמא כל היכא דאמרי' יהא בנדוי היינו שהכמי הדור חייבין לנדותו: **קשים** גרים לישראל כספחת · רבי' יצחק הקשה לתרוא פי' לכל ישראל ערבים זה לזה פרא דלא חשיב בטומה אלא ערבות דישראל הא לו ערבות דערב רב לא קא חשיב ולאו פירכא היא דמשמע שלא היה חשבונם ירוע לא קא חשיב לרע ואע"ג דא"כא אם"ד בסכלתין שהיו כפלים כישראל · פ"ם בסקרא לא הזכר חשבונם ר"ם לגי שאין שכינה שורה אלא על משפחות המיוחסות שבישראל כדאמרינן בפ"ק דקידושין וכן משמע הכא דמיתי הא דר' חלבו אריא דגרים מעכבין את המשיח דמשמע שע"י שהגרים מעורבין מתרוקה עד שיכלו כל נשמות שבגוף · והא דאמרינן בפ' כל כתבי אלמלי שומרים ישראל שתי שבתות היתה בטלה בזכות שהיו שומרים שתי שבתות כדאמרן א"ל וכן יולדות הנשים ששת בכרס אחד · כדי לסתר לכלות הנשמות: **דינא** דאמרי' ליה כריסו נבקעת · ס"ר דקא אתקצץ ידו על מיבורו וסליק אחא דתניא בתוספתא ר' פרטון אומר תקצץ ידו על מיבורו אמרו לו והלא כריסו נבקעת: תל"ל האוב של נחשת · וא"ת והיאך יוה דאמרינן לעיל בפ"ק דשיעור הזאה כדי שיטבול ראשי נבעולין ויוה ואי בלילת הבלי הי בכלל שיעור זה א"כ לא יטאר בדי לטבול ראשי נבעולין ואיך יוכל להעות · ר"ל נהי דלא יטאר כדי מבילת ראשי נבעולין יטבול ראשי הנעלין שבראש האוב:

רוכבי

מוסף רש"י קשים גרים לישראל. שמוסרין מעשיהם הרשעים ולומדים ישראל מהם, או סומכים עליהם נאיסור ואיסור (יבמות מז:) או: שאין בקיאין בדקדוקי מצות ולמדין ישראל ממעשיהן (שם קט:) שאינם זהירים במצות והרגילים אצלם נמשכים אצלם ולומדים מן מעשיהם (קדושין ע:). עד שיכלו כל הנשמות שבגוף. פרנוד שמוקן כין שכינה למלאכים ושם רוחות ונשמות שנברלו משמת ימי בראשית העתידות להנתן בגופים הנעתידים להנולדות (יבמות מב:) או: אומר יש ומסו גוף ומבראשית עלרו כל הנשמות העתידות להולד ונתנם לשם (ע"ז ה.). כי רוח מלפני יעטוף. הגאולה ונשמות שאני עשיתי, יעטוף לשון עכבה, כלומר והיו העטופים ללבן, וריש"י משמעי בגאולה כי לא לעולם אריב וגו' (יבמות שם) כי לא לעולם אריב לאחר זמן הגאולה ולא לנצח אקצוף אלגאולה, כי רוח אשר לפני, נשמות שבגוף, יעטוף, הוא המאחר, כמו העטופים ללבן, ונשמות שאני עשיתי (פ"ז ה.). קץ ידא. אמרים אחד שהיה רגיל לחטוא את מבירו וקנטו בכך, כדאמר בפרקין דלעיל (מו.) ב"ד היו מכין ומוגשין אלא מן התורה לעשות סיג ונדר לדבר (סנהדרין נח:). מתקצת אותן. בתקנות אותן בשעת הסמן ומטיבלים אותן בשעת טבילתן (חולין לא:). חרש שדברו חכמים בכל מקום. שהשוו אותו לשוטה, לא דברו אלא מפי שאינו שומע ואינו מדבר, הכי קיים להו לרבנן, דמי שאינו שומע ואינו מדבר דלאו בני דעה הינהו (מגילה ב:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com